

Tietosuoja-asetuksen vaikutukset ja merkitys kuvakokoelmille

Annika Tuomala

21.11.2017

Taustaksi: Valokuva henkilötietona

- **Henkilötieto:** kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyvät tiedot.
- Myös valokuva on henkilötieto silloin, kun henkilö on edelleen elossa ja tunnistettavissa valokuvasta.
  - Olennaista, että henkilö on elossa ja tunnistettavissa kuvasta
  - Huomattava myös kuvan yhteyteen liitetyt tiedot, jotka voivat vaikuttaa tunnistettavuuteen

Erityiset henkilötiedot

- Sellaisten henkilötietojen käsittely on lähtökohtaisesti kiellettyä, joista ilmenee
  - rotu tai etninen alkuperä,
  - poliittisia mielipiteitä,
  - uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
  - ammattiliiton jäsenyys
  - geneettisten tai biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai
  - terveyttä koskevien tietojen
  - taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevia tietoja
- Lainsäädännössä on kuitenkin poikkeuksia kiellosta

Koskeeko tietosuoja-asetus kuvakokoelmia?

- Asetuksen piirissä ovat kaikki, jotka henkilötietoja käsittelevät = yksityinen ja julkinen sektori.
- Kuvakokoelmat sisältävät tyypillisesti henkilötietoja ja ne on järjestetty yhteen sähköisesti, siten että niihin useinkin sovelletaan henkilötietoja koskevaa lainsäädäntöä.
- Huom! sähköisessä muodossa olevat kokoelmat
- Kuvakokoelmien tulee siis valmistautua siihen, että tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakia voidaan soveltaa myös omaan toimintaan.

Mikä on muuttunut suhteessa aiempaan lainsäädäntöön?

- Aiemmin oli voimassa henkilötietolaki, jossa pitkälti samoja säännöksiä/tavoitteita.
- Vaikka lainsäädäntö ei sisällöllisesti ole muuttunut niin merkittävästi, tietosuoja-asetuksen myötä yksityisyyden suojan painoarvo nousee ja sanktiot kovenevat
- Käsitteet täsmentyvät ja lisävelvoitteita on asetettu
- Vastuuta ei voi siirtää eteenpäin edes sopimuksin

Velvoitteet rekisterinpitäjälle (1)

- Tietosuojaperiaatteet
  - käsittelyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys
  - käyttötarkoitussidonnaisuus
  - tietojen minimointi
  - tietojen täsmällisyys
  - tietojen säilytyksen rajoittaminen
  - tietojen eheys ja luottamuksellisuus
  - rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuus

Velvoitteet rekisterinpitäjälle 2

- Sisäänrakennettu ja oletusarvoinen tietosuoja
  - Tietosuojaperiaatteet tulee ottaa tehokkaasti osaksi henkilötietojen käsittelyä sisältäviä toimintoja (kaikissa vaiheissa.)
- Osoitusvelvollisuus
  - Organisaation on pystyttävä osoittamaan noudattavansa asetusta henkilötietoja käsitellessä sekä toteuttavansa tietosuojaperiaatteita myös käytännössä.
- Riskiperusteinen lähestymistapa
  - tietosuoja-asetuksen velvoitteet ja asianmukaiset suojatoimet on suhteutettava henkilötietojen käsittelystä rekisteröidyn oikeuksille ja vapauksille aiheutuvaan riskiin.

Mitä pitäisi tehdä?

- Ymmärrettävä, että passiivisuus ei enää riitä, vaan vaaditaan aktiivisia toimia.
- Tiedettävä ja pohdittava mitä julkaistaan: Aineisto pitää käydä läpi ja selvittää miltä osin henkilötietoja on ja miltä osin ei.
- Käytävä läpi omassa organisaatiossa miten julkaistaan aineistoa, jossa on elossa olevia henkilöitä tai erityisiä henkilötietoja ja mitä tietoja kuvien yhteyteen liitetään.
- Painopistettä on siirrettävä toiminnan ennakoimiseen, esim. kuvien mahdolliset käyttötarkoitukset kannattaa miettiä hyvissä ajoin ja mahdollisimman laajasti
- Sopimusten laadinnassa syytä olla tarkkana ja tietosuoja-asetus on niissä otettava huomioon

Oman datan ja toiminnan selvittäminen (1)

- Tietosuoja-asetuksen voimaan tuloa ennen jokaisen organisaation kannattaisi käydä seuraavat asiat läpi oman organisaationsa kannalta:

1) NYKYTILAN KATSAUS JA KARTOITUS

- Olemassa olevat henkilötietovarannot? Miten tietosuoja huomioitu? Henkilötietovirrat? Käsittelyn peruste? Miten kerätään/luovutetaan?
  - Myös ulkoistukset huomioitava
  - Tietotilinpäätös yksi mahdollinen työkalu

Oman datan ja toiminnan selvittäminen (2)

2) SELVITÄ TOIMENPITEET JA ARVIOI RISKIT

- Mitä muutoksia/toimenpiteitä tarvitaan asetuksen noudattamiseksi? Johdon informointi.

Tietosuojavastaavan nimittäminen? Arvio riskeistä (mahdollisesti vaikutustenarviointi)

3) TIETOTURVAN HUOMIOIMINEN KOKO TIEDON ELINKAAREN AJALTA JA SEN DOKUMENTOIMINEN

- Selvitetävä ja pohdittava etukäteen miten tiedot suojataan, kerätään ja säilytetään jatkossa.

Osoitusvelvollisuus => dokumentointi tärkeää

Kiitos!